

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економічного аналізу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Аналіз бізнес-процесів в системі управління»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, аудит та аналіз фінансових результатів торгівельного підприємства (на прикладі ТОВ “ТАВРІЯ-В”)»

Виконавець:

студент ОЕФ факультету

Сейрік Олена Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Волкова Ніна Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Розвиток і розширення діяльності підприємств залежать насамперед від власних джерел фінансування, одним із яких є одержаний прибуток. Він відображає фінансовий стан підприємства, забезпечує виконання зобов'язань, які виникають у результаті господарської діяльності, характеризує рентабельність виробництва, активів та капіталу і є базою наповнення бюджету країни. Визначення фінансових результатів базується на чинній методиці їх формування та обліку, що повинно забезпечувати достовірні й точні дані про результативність діяльності підприємства. Ці дані необхідні для аналітичної роботи, так як це забезпечує не лише перевірку ефективності функціонування, а й дозволяє прийняти економічно обґрунтовані рішення щодо оптимізації використання прибутку або зменшення негативного впливу факторів, що зумовили збитковість діяльності. Важливість аналізу господарської діяльності торгових підприємств зумовлена особливим місцем галузі у структурі народного господарства.

Мета дослідження Метою магістерської дипломної роботи є обґрунтування теоретичних, науково-методичних та практичних аспектів чинної системи обліку й аналізу фінансових результатів торгових підприємств та розробка науково-обґрунтованих рекомендацій з удосконалення організації та методики обліку і аналізу фінансових результатів із урахуванням вимог вітчизняних і міжнародних стандартів, а також передового досвіду.

Завдання дослідження:

- описати та уточнити поняття доходів, витрат та їх класифікацію на підприємствах роздрібної торгівлі з метою підвищення ефективності управління;
- дослідити сутність понять «прибуток» та «фінансовий результат» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з позиції економічної теорії, фінансів підприємств та бухгалтерського обліку;
- проаналізувати особливості формування фінансових результатів на торгових підприємствах, а також виділити найбільш істотні ознаки та основні групи факторів, що впливають на їх формування, провести аналітичне дослідження доходів, витрат та фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати побудувати економіко-математичні моделі, що забезпечують оптимізацію на ТОВ «ТАВРІЯ-В»;
- обґрунтувати _ пропозиції та рекомендації щодо удосконалення обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на досліджуваному об'єкті.

Об'єкт дослідження процес формування, облікового відображення та аналізу фінансових результатів діяльності торгового підприємства та його основних складників доходів і витрат.

Предмет дослідження організація та методичні підходи до обліку і аналізу фінансових результатів діяльності підприємств роздрібної торгівлі та шляхи їх удосконалення.

Методи дослідження Для досягнення мети дипломної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та аудиту операцій з обліку доходів, витрат та фінансових результатів на ТОВ «ТАВРІЯ-В» застосовувався комплекс загальнонаукових методів. Як методичні прийоми у процесі дослідження використано методи індукції та дедукції, абстрагування та конкретизації, опитування, групування, моделювання, аналізу та синтезу, причинно-наслідкового та абстрактно-логічного зв'язку, економіко-математичні, монографічний.

Інформаційна база дослідження законодавчі і нормативні документи, звітність ТОВ «ТАВРІЯ-В», Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, аудиту, аналізу фінансових результатів, монографії, дисертації, автореферати дисертацій, збірники наукових праць, статті у фахових наукових виданнях, законодавчі та нормативні акти України, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменувань) та 35-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 171 сторінок. Основний зміст викладено на 153 сторінках. Робота містить 40 таблиць, 54 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 3 статті: “Аналіз прибутковості та структури виробничого левериджу”, “Аналіз розвитку торгівельної галузі в Україні”, “Сучасні методичні підходи прогнозування прибутку” 4 тези: “Регулювання рентабельності активів на прикладі ТОВ “ТАВРІЯ-В”, “Формування доходів та витрат торгівельного підприємства”, “Методика аналізу фінансових результатів діяльності торгівельних підприємств”; “Облік доходів згідно міжнародних та національних стандартів” // Електронний науковий журнал “Приазовський економічний вісник” 2017р.; Одеський національний економічний університет “Збірник науково-практичних статей” Одеса 2018р.; Міжнародний збірник наукових праць “Облік, економіка, менеджмент” Луцьк 2017р.; Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція “Актуальні процеси економічного розвитку в сучасних умовах” Харків 23-24 березня 2017р.; Збірник тез доповідей “Актуальні проблеми обліку, контролю та економічного аналізу в Україні” Одеса 26 квітня 2017р.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти формування фінансових результатів діяльності підприємства**», який присвячено теоретичному обґрунтуванню підходів до визначення суті та змісту поняття “фінансові результати”. Кожен з них характеризується інтерпретацією суті фінансових результатів, що відображається в методиці їх визначення, окреслює цільову спрямованість та потребу користувачів в даних. Поняття “прибуток” визначено як категорію, що поєднує позитивну величину фінансового результату та приріст

власного капіталу підприємства, внаслідок ефективної господарської діяльності та адекватних управлінських рішень. Це визначення забезпечує розуміння вказаного поняття як узагальнюючого результативного показника господарської діяльності підприємства та відображає зміни у власному капіталі, внаслідок здійсненої діяльності. Основним інформаційним джерелом про фінансові результати є дані відображені у фінансовій звітності, регістрах аналітичного та синтетичного обліку.

Отже, дослідження теоретичних аспектів фінансових результатів, формування інформації про них в обліку та використання її в аналізі дало змогу окреслити основні напрями їх удосконалення.

У другому розділі «**Теоретичні та практичні аспекти обліку та аудиту фінансових результатів**» проаналізовано та досліджено організаційно-методичне забезпечення обліку доходів, витрат і фінансових результатів, охарактеризовано основні положення облікової політики щодо них, також розкрито організацію та методичні підходи до формування фінансового результату в підсистемі фінансового обліку; визначено підходи до формування та обліку фінансового результату в підсистемі управлінського обліку; за аналізом чинної методики обліку фінансових результатів надано пропозиції щодо її удосконалення в управлінських інформаційних системах. У зв'язку з тим, що вирішальний вплив на розмір фінансових результатів діяльності підприємств роздрібної торгівлі має не загальна сума отриманих доходів (виручка) від реалізації, а чистий дохід, запропоновано застосовувати окремі субрахунки для відображення сум, які зменшують дохід підприємства. Це дозволить підвищити аналітичність даних для визначення їх впливу. Отже, запропоновані нами зміни відобразатимуть більш об'єктивну, реальну оцінку доходу від реалізації, «очищену» на частину у валовому доході, яка не належить безпосередньо підприємству, а має бути сплачена ним у вигляді податків та зборів до бюджету. На підставі специфіки діяльності підприємства торгівлі, яка реалізується в площині торгових знижок, проведено аналіз сучасного стану організації та методичних підходів до обліку доходів, витрат та фінансових результатів, на основі якого розроблено рекомендації з формування та обліку доходів і витрат від операційної діяльності

У третьому розділі «**Економічне обґрунтування стратегії розвитку ТОВ “ТАВРІЯ-В”**» присвячено аналізу розвитку торгівельної галузі в Україні та Одеській області, науковій розробці сучасних методичних підходів до аналізу фінансових результатів діяльності підприємств роздрібної торгівлі, вивченню й оцінці фінансових показників, які відображають безпосередній вплив факторів на формування фінансових результатів, економетричному прогнозуванню рівня рентабельності продаж на підприємствах роздрібної торгівлі. Досліджено залежність рівня рентабельності продаж (y) від різних факторів за сукупністю підприємств роздрібної торгівлі Одеської області: співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості (x_1), співвідношення постійних та змінних витрат або операційний леверидж (x_2), оплати ємкості або відношення операційних витрат до чистого доходу (x_3), коефіцієнта проміжної ліквідності (x_4). Результати крокового аналізу свідчать про те, що найбільш повно складені взаємозв'язки описує модель, отримана на кроці 2:

$$y = -0,028 + 0,0125x_1 + 0,157x_2 + 0,0268x_3 + 0,0189x_4$$

Статистичний аналіз рівняння регресії підтверджує, що воно значуще, оскільки фактичне значення F-критерію Фішера складає 1,826, а згідно з F – розподілу Фішера при рівні значущості 0,05, теоретичне значення 3,84. Усе зазначене дає можливість стверджувати, що побудована модель є адекватною імперичним даним, а фактори, які включені у модель, значимі. Проведена статистична оцінка отриманого багатофакторного регресійного рівняння рівня рентабельності продаж показала, що цей варіант моделі статистично безпрограшний і достатньо точно відображає співвідношення, характерні для початкової інформації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Максимально якісне, повне та швидке задоволення потреб населення вимагає збалансованого розвитку роздрібної торгівлі, раціональної територіальної організації, об'єктивної специфікації об'єктів роздрібної торгівлі. Це вимагає докладного аналізу стану галузі та дослідження процесів її розвитку.

2. Ознайомившись з первинною документацією досліджуваного підприємства можна зробити висновок про те, що система бухгалтерського обліку є централізованою - підприємство має дочірні підприємства, які підпорядковані головному офісу. В апараті головної бухгалтерії підприємства зосереджується ведення всього синтетичного й аналітичного обліку. В окремих виробничих підрозділах, відділках, оформляють тільки первинну документацію (облікові листи, наряди, накладні та ін.). Первинні документи здають у головну бухгалтерію щоденно або в інші встановлені строки без попереднього опрацювання чи з незначним опрацюванням.

3. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про доходи та витрати, їх розкриття в фінансовій звітності регламентуються національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» та 16 «Витрати», 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а також Законом України Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

4. На підприємстві затверджено діючий план рахунків, бухгалтерський облік ведеться по журнально-ордерній системі рахівництва з дотриманням вимог законів, нормативних актів Міністерства фінансів щодо організації бухгалтерського обліку в Україні та інших нормативних документів з питань бухгалтерського обліку. ТОВ «ТАВРІЯ-В» з метою автоматизації обліку використовує програмне забезпечення «Турбо Бухгалтер 6.9», «1С: Підприємство 7.7» за допомогою технологій OLAP.

5. Дослідивши більш детально фінансовий стан, на досліджуваному підприємстві, за допомогою аналітичних процедур було виявлено, що на підприємстві протягом досліджуваного періоду простежується зростання такого показника як валовий прибуток, що безумовно є позитивною тенденцією, і хоча темпи зростання є коливальними підприємство все ж таки отримує прибутки, лише у 2016 році. підприємство отримало менший прибуток ніж у 2015 році, тобто темп росту за 2016р. склав 82,5766.

6. Варто приділити особливу увагу документальній перевірці, що дозволить з'ясувати реальність, законність і господарську доцільність операцій, перевірити правильність їх документального оформлення, з'ясувати допущені порушення фінансової та кошторисної дисципліни, факти безгосподарності і зловживань.

7. Можна зробити висновок про, що в загалом досліджуване підприємство ТОВ «ТАВРІЯ-В» має позитивну тенденцію, щодо розвитку своєї діяльності у роздрібній торгівлі. Звичайно, як і будь яка система воно має ряд недоліків, які надають певний вплив на ефективність його роботи. Але за умови, що підприємство усуне виявлені недоліки, це дозволить йому розкрити свій потенціал на повну потужність, що посприє як розвитку регіону, так і країни в цілому.

АНОТАЦІЯ

Сейрік О.Ю. «Облік, аудит та аналіз фінансових результатів торговельного підприємства (на прикладі ТОВ «ТАВРІЯ-В»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності _____
071 «Облік і оподаткування» _____ за магістерською програмою
(шифр та назва спеціальності)
професійного за спрямування «аналіз бізнес-процесів в системі управління».
(назва магістерської програм)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2017.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти підходів до визначення суті та змісту поняття «фінансові результати». Поняття «прибуток» визначено як категорію, що поєднує позитивну величину фінансового результату та приріст власного капіталу підприємства, внаслідок ефективної господарської діяльності та адекватних управлінських рішень. Проаналізовано особливості формування фінансових результатів на торговельному підприємстві, а також виділено найбільш істотні ознаки та основні групи факторів, що впливають на їх формування, проведено аналітичне дослідження доходів, витрат та фінансових результатів на досліджуваному підприємстві. Запропоновано модель взаємозв'язку рентабельності продаж з факторними чинниками для забезпечення ефективного управління фінансовим результатом.

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, рентабельність, методики аналізу, ефективні управлінські рішення.

ANNOTATION

Seirik O. «Account, audit and analysis of financial results of trade enterprise (on the example of LTD. «TAVRIA-V»)».

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty « _____
071 «Account and taxation» _____ under the master's program
(code and name of the specialty)
« _____ an analysis of business processes is in control system _____ ». – Odessa National Economics University.
(title of master program)

– Odessa, 2017.

The work deals with the theoretical aspects of going are in-process examined near determination of essence and maintenance of concept "financial results". Concept "income" certainly as a category that combines the positive size of financial result and own capital of enterprise augmentation, as a result of effective economic activity and adequate administrative decisions.

Author analysis of forming of financial results are analysed on a trade enterprise, and also the most substantial signs and basic groups of factors that influence on their forming are distinguished, an analytical study of profits, charges and financial results is undertaken on the investigated enterprise. The model of intercommunication of profitability is offered sale with factor factors for providing of effective management a financial result.

Keywords: financial results, income, profitability, methodologies of analysis, effective administrative decisions.